

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
Τμήμα Γ

Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 11,
114 73, Αθήνα

Πληροφορίες: Α. Σαργιάνου

Τηλέφωνο: 210 641 7951

e-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Επιχειρησιακού Προγράμματος
Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
imouratidis@mou.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Περιβαλλοντική έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας 2021-2027.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β' 1225) «Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ», όπως έχει τροποποιηθεί με τις ΚΥΑ υπ' αρ. 40238/2017 (Β' 3759) και ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/38181/2695/2022 (Β' 1923).
2. Το με α.π. 4034/25.10.2021 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με το οποίο υποβλήθηκε η αρχική έκδοση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας 2021-2027 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/100599/6454/26.10.2021 και ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/104286/6680/04.11.2021).
3. Το με α.π. 962/16.03.2022 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με το οποίο υποβλήθηκε η επικαιροποιημένη έκδοση της ΣΜΠΕ του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας 2021-2027 και στο οποίο αναφέρεται η διαδικτυακή ανάρτηση της ΣΜΠΕ στην ιστοσελίδα

4. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/29562/1958/28.03.2022 έγγραφο της ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, στο οποίο αναφέρεται η διαδικτυακή ανάρτηση της ΣΜΠΕ και στο πλαίσιο του άρθρου 7 της ΚΥΑ υπ' αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 ζητείται:
- 4.1. Από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, ως Αρχή Σχεδιασμού, να δημοσιοποιήσει στο κοινό την έναρξη της διαβούλευσης της ΣΜΠΕ και να δώσει στο ενδιαφερόμενο κοινό την ευκαιρία να διατυπώσει τις απόψεις του.
 - 4.2. Από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας να διατυπώσει τη γνώμη του επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ και να θέσει στη διάθεση του κοινού, όποτε ζητηθεί, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ.
 - 4.3. Από τις ακόλουθες Δημόσιες Αρχές να διατυπώσουν τη γνώμη τους επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ:
 - 4.3.1. Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
 - 4.3.2. Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
 - 4.3.3. Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
 - 4.3.4. Διεύθυνση Προστασίας Δασών, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
 - 4.3.5. Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
 - 4.3.6. Γενική Γραμματεία Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού.
 - 4.3.7. Γενική Γραμματεία Πολιτισμού, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.
 - 4.3.8. Γενική Γραμματεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
 - 4.3.9. Γενική Γραμματεία Μεταφορών, του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.
 - 4.3.10. Γενική Γραμματεία Υποδομών, του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.
 - 4.3.11. Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας, του Υπουργείου Υγείας.
 - 4.3.12. Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης, του Υπουργείου Εσωτερικών.
 - 4.3.13. Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
 - 4.3.14. Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ), του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

4.3.15. Διεύθυνση Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας.

5. Το με α.π. 1076/30.03.2022 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με το οποίο γνωστοποιείται η έναρξη διαβούλευσης επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/30882/2077/30.03.2022).
6. Το με α.π. 134580/04.04.22 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αρ. 4 παραπάνω έγγραφο στην Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας, προκειμένου να διατυπώσει τη γνώμη της επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ.ΔΙΠΑ/33573/2337/06.04.2022).
7. Το με α.π. 134580/08.04.22 έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας, χωρίς αντίρρηση επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ, με την προϋπόθεση να μη θιγούν μνημεία και ο περιβάλλον χώρος τους (α.π. ΥΠΕΝ.ΔΙΠΑ/37252/2621/14.04.2022).
8. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/32478/583/28.04.2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χωρίς αντιρρήσεις για τη ΣΜΠΕ και με επισημάνσεις σχετικά με το θεσμικό σχεδιασμό διαχείρισης αποβλήτων (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/41785/2942/28.04.2022).
9. Το με α.π. α.π. 46815/04.05.22 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με παρατηρήσεις - επισημάνσεις επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/43979/3071/04.05.2022).
10. Το με α.π. 542/89066/06.05.22 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με απόψεις επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/51636/3600/13.05.2022).
11. Το με α.π. 47364/17.05.22 έγγραφο της Επιτροπής Περιβάλλοντος του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, με συνημμένη την υπ' αρ. 84/2022 απόφασή της (ΑΔΑ: Ψ95Α7ΛΨ-7ΤΩ), με θετική υπό όρους γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/49424/3454/17.05.2022 και ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/50170/3497/19.05.2022 μόνο η απόφαση).
12. Το με α.π. 37135/06.06.22 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, με παρατηρήσεις επί της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/58173/3984/07.06.2022).
13. Το με α.π. 57565/30.05.22 έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ, με την επισήμανση της τήρησης των προβλεπόμενων αναθεωρημένων σχετικών ΣΔΛΑΠ και ΣΔΚΠ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/58636/4012/08.06.2022).

α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την περιβαλλοντική έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2021-2027, βάσει της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης, με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίησή του, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού, καθώς και του συνόλου των φυσικών και νομικών προσώπων που θα συμμετάσχουν στις ως άνω ενέργειες.

A. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2021-2027 (ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027 εφεξής) αποτελεί μια ολοκληρωμένη κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική παρέμβαση στην αναβάθμιση της Περιφέρειας, εστιάζοντας στην αναμόρφωση των ενδογενών και παραδοσιακών δυνάμεων και ικανοτήτων για την μετάβαση προς έναν κόμβο καθαρής ενέργειας, έρευνας και διαπεριφερειακής συνεργασίας, με παράλληλη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Το ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027 διαρθρώνεται με βάση τις παρακάτω προτεραιότητες:

- Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας, στοχεύοντας στην προώθηση της έρευνας, της τεχνολογίας, της καινοτομίας και της δικτύωσης των επιχειρήσεων προς ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητάς τους και την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού του δημοσίου τομέα.
- Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης, εστιάζοντας στην προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης του δημοσίου κτιριακού αποθέματος, την προώθηση μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης σχετικών κινδύνων, στην προώθηση μέτρων διασφάλισης νερού ύδρευσης και υποστήριξη των υποδομών επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων.
- Ενίσχυση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας, εστιάζοντας στην επέκταση και αναβάθμιση του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και την καλύτερη διασύνδεσή του με το οδικό πλέγμα της Εγνατίας Οδού.
- Ενίσχυση της κοινωνικής ανάπτυξης της Περιφέρειας εστιάζοντας στην αναβάθμιση των υποδομών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, των υποδομών υγείας και μέριμνας, την προώθηση προγραμμάτων απασχόλησης, προγραμμάτων βελτίωσης δεξιοτήτων του πληθυσμού και των ευπαθών ομάδων, ειδικών προγραμμάτων ένταξης ειδικών πληθυσμιακών ομάδων και προγραμμάτων καταπολέμησης της φτώχειας.
- Ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου, εστιάζοντας στην προώθηση/ολοκλήρωση σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας, δράσεων ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και των τουριστικών πόρων.

B. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

B.I. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης.

Η διάρθρωση και το περιεχόμενο του ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027, όπως αυτό περιγράφεται στη ΣΜΠΕ δεν χρειάζεται να υποστούν διαφοροποιήσεις πριν την έγκρισή του, διότι το πρόγραμμα ενσωματώνει επαρκώς την περιβαλλοντική διάσταση.

B.II. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος.

Για την πληρέστερη προστασία και την ορθολογικότερη διαχείριση του περιβάλλοντος, η έγκριση του Π ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027 θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν.

1. Η ολοκληρωμένη μέριμνα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πρέπει να αποτελέσει οριζόντια απαίτηση κατά τις διαδικασίες υλοποίησης του προγράμματος. Για το σκοπό αυτό η Αρχή Σχεδιασμού, στο πλαίσιο του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του προγράμματος, οφείλει να διασφαλίζει ότι οι δράσεις του προγράμματος θα χαρακτηρίζονται από επαρκή περιβαλλοντική συμβατότητα. Δομικά στοιχεία της διαδικασίας αυτής μπορούν να αποτελέσουν, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τα εξής:

1.1. Αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο, κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε δράσης του ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027, έχουν ληφθεί υπόψη:

1.1.1. Οι περιφερειακές και εθνικές δεσμεύσεις για την κλιματική αλλαγή, τόσο σε ότι αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην προσαρμογή στις μεταβολές που συντελέστηκαν ή επέρχονται, όπως τα παραπάνω αποτυπώνονται στα σχετικά εθνικά ή περιφερειακά σχέδια.

1.1.2. Ο ν. 4936/2022 «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 105) και το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Β' 4893/2019), όπως εκάστοτε ισχύει.

1.1.3. Ο ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/ 851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ής} Μαΐου 2018 για την τροποποίηση

της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» (Α΄ 129) και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Β΄ 185/2020), όπως εκάστοτε ισχύει.

- 1.1.4. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (Β΄ 182/2021).
 - 1.1.5. Η εθνική στρατηγική και οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα.
 - 1.1.6. Το σύστημα χωρικού σχεδιασμού (ν. 4759/2020 όπως ισχύει) και τα σχέδια που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του.
 - 1.1.7. Οι κατευθύνσεις και απαιτήσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Υδατικών Διαμερισμάτων των περιοχών παρέμβασης του προγράμματος.
 - 1.1.8. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το τοπίο.
 - 1.1.9. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- 1.2. Απαίτηση ένταξης στο σχεδιασμό των δράσεων του ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027, συστήματος διασφάλισης ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η λειτουργία των έργων που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα των δράσεων του προγράμματος, θα χαρακτηρίζονται εξαρχής από:
- 1.2.1. Ανταπόκριση στην αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (άρθρο 9§4 του Κανονισμού 2021/1060 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027), η οποία αναφέρεται στην αποφυγή σημαντικών επιβαρύνσεων σε έξι περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους (αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αειφορική χρήση και προστασία υδάτινων και θαλάσσιων πόρων, κυκλική οικονομία, αποτροπή και έλεγχος ρύπανσης, προστασία και αποκατάσταση βιοποικιλότητας και οικοσυστημάτων), όπου αυτό απαιτείται από το ενωσιακό δίκαιο.
 - 1.2.2. Εκπλήρωση των απαιτήσεων ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή (climate proofing of infrastructure), όπως αυτές προκύπτουν από τα σχετικά θεσμικά, τεχνικά και καθοδηγητικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
 - 1.2.3. Συμμόρφωση στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις που θα θέτει το εκάστοτε πάγιο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο του περιβάλλοντος και οι περιβαλλοντικοί όροι του κάθε έργου.

- 1.2.4. Δυνατότητα και ετοιμότητα εξέλιξης προς τις απαιτήσεις που δημιουργεί η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.
2. Για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων, στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΠ-ΠΔΜ 2021-2027, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:
- 2.1. *Βελτιστοποίηση χωροθέτησης:* Οι υποδομές και επενδύσεις θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από κατάλληλες χωροθετήσεις των εγκαταστάσεών τους, κατά προτεραιότητα εντός οργανωμένων υποδοχέων ή εντός εκτάσεων με αυξημένη καταλληλότητα, ελαχιστοποιώντας την κατάληψη φυσικών ή ημιφυσικών εκτάσεων. Στα κριτήρια καταλληλότητας θα πρέπει να συμπεριληφθεί με αυξημένη βαρύτητα η αξιοποίηση ή/και αποκατάσταση διαταραγμένων εκτάσεων και υποβαθμισμένων εδαφών, ενώ θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα στις περιοχές εδαφών όπου παρατηρούνται φαινόμενα ερημοποίησης και διάβρωσης. Ειδική μέριμνα απαιτείται επίσης για τη διασφάλιση της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας που αξιοποιείται για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών. Τέλος, θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα αποφυγής συσσωρευτικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περιοχές αυξημένης πυκνότητας παρεμβάσεων.
- 2.2. *Προστασία και αποκατάσταση φυσικών ενότητων και τοπίων και ενίσχυση των φυσικών στοιχείων στους ιστούς των πόλεων:* Η μέριμνα για το τοπίο, καθώς και η συνέχεια και συνοχή του φυσικού και αστικού χώρου θα πρέπει να αποτελέσουν αναπόσπαστο στοιχείο κάθε μορφής χωρικού σχεδιασμού. Επιπλέον, ιδιαίτερη μέριμνα και ενθάρρυνση θα πρέπει να δοθεί στην προστασία και ανάδειξη φυσικών στοιχείων μέσα στους ιστούς των πόλεων, καθώς και στη λειτουργική τους ένταξη και διασύνδεση με τις αστικές λειτουργίες.
- 2.3. *Περιορισμός κινδύνων και οχλήσεων ως προς το φυσικό περιβάλλον:* Οι υποδομές και επενδύσεις που ενισχύονται από το πρόγραμμα θα πρέπει να ενσωματώνουν σχέδια περιορισμού και αντιμετώπισης κινδύνων ρύπανσης ή καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος (δασικές εκτάσεις, αγροτικά οικοσυστήματα, κ.ά.).
- 2.4. *Αποφυγή αλλοιώσεων στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδάτων:* στο σχεδιασμό των υποδομών και επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των μεταβολών στην ποσοτική και ποιοτική κατάσταση των υδάτων, διαμέσου (α) αξιολόγησης των προς ένταξη προτάσεων ως προς τη συμβατότητα με το οικείο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και (β) ενθάρρυνσης των προτάσεων που συνεισφέρουν στην εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στο εν λόγω Σχέδιο Διαχείρισης.

- 2.5. *Ενσωμάτωση περιβαλλοντικής καινοτομίας:* Στο επίπεδο των παρεμβάσεων του προγράμματος, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ενσωμάτωση τεχνολογιών και μεθόδων καινοτομίας με επωφελές πρόσημο για το περιβάλλον, ιδίως ως προς τις νέες, πράσινες μορφές ενέργειας, την ενεργειακή αποτελεσματικότητα και αυτονομία, την κυκλική χρήση υλικών, ενέργειας και νερού, καθώς και την πληρέστερη ένταξη κάθε έργου στο περιβάλλον της περιοχής υποδοχής του.
- 2.6. *Προστασία της βιοποικιλότητας:* Η διαδικασία ένταξης στο πρόγραμμα θα πρέπει να ενσωματώνει κριτήρια προστασίας της βιοποικιλότητας και ανταπόκρισης των ενισχυόμενων επενδύσεων στους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων, καθώς και έλεγχο συμβατότητας με τις προβλέψεις των σχεδίων διαχείρισης των επηρεαζόμενων περιοχών. Οι επεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα θα πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό και να συνδυάζονται με παρεμβάσεις αποκατάστασης, τόνωσης της ευρωστίας των δασών ή επαύξησης των υπηρεσιών οικοσυστήματος που αυτά προσφέρουν.
3. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των υποδομών και επενδύσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος ή θα ενισχυθούν από αυτό, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις.
- 3.1. *Βελτίωση αστικού περιβάλλοντος:* Οι κτιριακές εγκαταστάσεις των έργων του προγράμματος θα πρέπει να ανταποκρίνονται, στο μέγιστο εφικτό βαθμό, στις αρχές της πράσινης δόμησης, της ελαχιστοποιημένης κατανάλωσης ενέργειας και της μείωσης στη συμβολή του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας.
- 3.2. *Ενίσχυση βιώσιμης κινητικότητας:* Οι επενδύσεις εντός ή στην περίμετρο αστικών περιοχών θα πρέπει να ενσωματώνουν μέτρα για την ενθάρρυνση και διευκόλυνση χρήση μέσων συλλογικής μετακίνησης, ποδηλάτου και άλλων τρόπων μετακίνησης που διακρίνονται από φιλικότητα προς το περιβάλλον, όπως η ηλεκτροκίνηση.
- 3.3. *Ενίσχυση της ασφάλειας ως προς την αποφυγή ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον ή/και ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους:* Στο σχεδιασμό των υποδομών και επενδύσεων εντός ή σε γειτνίαση με αστικές περιοχές, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται μέριμνα για την πρόληψη ατυχημάτων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν περιβαλλοντική υποβάθμιση, καθώς και μέτρα για τον περιορισμό και την αποτελεσματικότερη δυνατή αντιμετώπιση των συνεπειών τους. Μέριμνα θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και για τις παρεμβάσεις που αφορούν στην αποκατάσταση, επαναχρησιμοποίηση ή/και αναδιαμόρφωση εκτάσεων αυξημένης γεωμηχανικής ευαισθησίας, όπως εκείνες των λιγνιτωρυχείων και των αποθέσεων.

4. Η εφαρμογή των προτάσεων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διατυπώνονται στην ενότητα Η.1 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Γ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προγράμματος, θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων που θα καταγράφονται κατά την επιχειρησιακή παρακολούθηση υλοποίησης του προγράμματος, με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού.
2. Ως εκ τούτου, στον μηχανισμό παρακολούθησης της υλοποίησης του προγράμματος θα πρέπει να ενταχθούν πρόνοιες συλλογής στοιχείων που να αφορούν:
 - 2.1. Στην εφαρμογή των όρων που τέθηκαν στην ενότητα Β.ΙΙ παραπάνω.
 - 2.2. Σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν ή ενισχύθηκαν από το πρόγραμμα.
3. Η συλλογή και επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων θα πραγματοποιείται στην αρχή κάθε έτους από την έναρξη υλοποίησης του προγράμματος και τα αποτελέσματα θα αποτυπώνονται σε έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης, η οποία θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής Σχεδιασμού, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.
4. Η εφαρμογή των προτάσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης που διατυπώνονται στην ενότητα Η.2 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Δ. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.

Σε περίπτωση τροποποίησης του σχεδίου, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην ΚΥΑ με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225), όπως ισχύει.

Ε. Δημοσιοποίηση και άλλες διατάξεις

Η Αρχή Σχεδιασμού προβαίνει σε δημοσιοποίηση της παρούσας απόφασης για την ενημέρωση του κοινού, αναρτώντας την απόφαση στην επίσημη ιστοσελίδα της, εντός δέκα ημερών από την παραλαβή της (παρ. 11 του άρθρου 7 σε συνδυασμό με την παρ. 9 του άρθρου 5 της ΚΥΑ 107017/2006, όπως ισχύει).

Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

Αναρτητέα Πράξη